

Savivaldybių žinios

Nr. 3 (883) 2020 m. kovo 21 d. Išeina šeštadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBĖS 2020

Tauragės regionas – gyvenimas galimų permainų metu 4–9 p.

Romo Gurklio nuotr.

Tauragės regiono savivaldybių merai (iš kairės) Pagėgių savivaldybės meras Vaidas Bendaravičius, Tauragės ir Šilalės rajonų merai Dovydas Kaminskas ir Algirdas Meiženis su Regiono plėtros tarybos pirmininku Jurbarko rajono meru Skirmantu Mockevičiumi rengėsi ilgam tarybos posėdžiui.

RITA TAMAŠUNIENĖ: „REGIONINĖ POLITIKA TAMPA SVARBI IR NACIONALINIŲ LYGMENIŲ“	2–3 p.
SKLANDŽIAM MIESTO VYSTYMIUI – TRIMETIS VEIKLOS PLANAS	20 p.
IŠSKIRTINĖ BENDRUOMENĖ EUROPOS CENTRE	23 p.
VILKAVIŠKIO YPATUMAI – DALĮ BIUDŽETO SKIRSTYS PAČIOS BENDRUOMENĖS	26–27 p.

TAURAGĖS REGIONAS – gyvenimas galimų permainų metu

Tauragės regionas yra vienas mažiausių Lietuvoje – tik keturios savivaldybės. Dviejose savivaldybėse eina ES siena su Rusija. Apie 500 metų šį regioną dalijo Lietuvos ir Vokietijos siena. Regione daug miškų ir upių, o taip pat ir didžiulis istorijos ir kultūros paveldas. Dalis regiono yra Žemaitija, o dalis – Mažoji Lietuva.

NEŽINIA REGIONINĖJE POLITIKOJE

„Gyvename galimų regioninės politikos permainų metu. Laukiame, kol Seimas priims naująjį Vidaus reikalų ministerijos parengtą Regioninės plėtros įstatymą. Pateikta redakcija ne tiek svarbi savivaldybėms, kiek Regioninės plėtros departamentui ir regionuose esantiems jo padaliniais. Pastarųjų darbuotojai labai nerimauja dėl savo ateities. O neužtikintumas nėra gerai sprendžiant svarbius klausimus, – apie artėjančius regioninės politikos pokyčius mintimis dalijasi Tauragės regiono plėtros

tarybos pirmininkas Jurbarko rajono meras Skirmantas Mockevičius. – Įstatymo koncepcija buvo kelis kartus keista. Paskutinėje redakcijoje siūloma regioninės plėtros padaliniais suteikti juridinio asmens statusą. Teigiama, kad savivaldybėms bus suteikta daugiau savarakiškumo ir galių, bet kitaip kalba Regioninės plėtros departamento padalinių tarnautojai. Mums nėra aišku, kas iš esmės turėtų pasikeisti ir kuo tai būtų naudinga savivaldybėms. Kai nėra aiškaus tikslo, ko siekiama nauja įstatymo redakcija, ir nežinios gana daug atsiranda.“

Skirmantas MOCKEVIČIUS

*Regiono plėtros tarybos pirmininkas,
Jurbarko rajono meras*

REGIONUI SVARBŪS PROJEKTAI

Skirmantas Mockevičius vienu svarbiausių projektu įvardija šiuo metu įgyvendinamą tarpregioninį „Nemuno kelio“ projektą. Jame dalyvauja Kauno miesto ir rajono, Jurbarko ir Šakių rajonų savivaldybės. Įgyvendinant šį projektą laivybai pritaikomas Nemunas pakrantės, turizmui pritaikomos šiose vietose esančios lankytinos vietos.

Kitas Tauragės regione vykdomas projektas skirtas turizmo plėtrai: ženklamos turistinės trasos, statomi informaciniai stendai, sukurtas tinklapis, kuriuo gali pasinaudoti, norintys geriau pažinti panemunės kraštą. Kaip pabrėžia tarybos pirmininkas, sukuriamos trasos tinka keliaujant tiek automobiliu, tiek dviračiu, tiek ir pėsčiomis. Rodyklės ir skiriamieji ženklai pastatyti ir miškuose, kad žmonės lengviau surastų lankytinus objektus.

„Regionui svarbus ir atliekų tvarkymo projektas. Dabar įrenginėjame požemines ir antžemines atliekų surinkimo aikštes“, – regionui svarbius darbus mini Skirmantas Mockevičius.

Tauragės regiono tarybos posėdyje pasveikintas naujasis Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių pasienio rinktinės vadas pulkininkas Rimantas Timinskas.

„GYVIEJI SENAMIESČIAI“ KVICIA Į BENDRYSTĘ

„Vykdami į bendruomenę orientuotus projektus, bandome sukurti naują požiūrį į savivaldybių paslaugų teikimą Muratpaša mieste, esantį Antalijos širdyje. Mes bandome kurti daugiakultūrę, daugiakalbę bendruomenę rajono ribose. Muratpašos savivaldybės gyventojai, daugiakultūriškumą vertina kaip didelę apskrities vertybę ir laikome savo pareigą ją saugoti!“, – sako Muratpašos savivaldybės (Turkija) meras Ümit Uysal.

Muratpaša yra antra pagal dydį Antalijos apskritis, kurioje gyvena pusė milijono gyventojų. Įdomiausia gyvenvietė Antalijoje – Kaleiçi. Tai gerai išsilaikęs senovinis miestas, kuriame susijungia moderni gyvenamoji aplinka ir tarptautinio masto istorinio paveldo objektai. Kaleiçi yra vienas seniausių miestų pasaulyje, kurio senovės gyvenviečių griuvėsiai datuojami IV amžiumi prieš Kristų. Čia kasmet apsilanko tūkstančiai turistų.

„Norime apsaugoti senamiesčius nuo šiuolaikinio ir komercinio gyvenimo spaudimo. Vienas didžiausių mūsų tikslų yra supažindinti pasaulį su Kaleiçi miestu ir perduoti Kaleiçi kultūros paveldą ateities kartoms. Siekiame užmegzti ilgalaikius ryšius ir kolektyvinį požiūrį tarp seniausių gyvų ir nuolat apgyvendinamų pasaulio miestų ir senamiesčių, kurie gyvena daugiau nei 500 metų. Norėdami atkreipti visuomenės dėmesį į Kaleiçi išsaugojimo problemas, nuo 2016 m. rengiame Kaleiçi senamiesčio šventę, – pasakoja Muratpašos savivaldybės meras. – Šiuo išskirtiniu festivaliu siekiama išplėsti bendradarbiavimo galimybes saugant gyvųjų senamiesčių kultūrinį ir istorinį paveldą, didinti jų populiarumą ir skatinti jų nadojimą švietimo ir mokslo reikmėms. Todėl maloniai kviečiame gyvųjų senamiesčių atstovus visame pasaulyje į festivalį ir kviečiame juos statyti žmonių ir kultūros tiltą tarp gyvųjų senamiesčių.“

Festivalio programoje numatomi koncertai,

šokių ir gatvės meno parodos, sufijų muzika ir sūkuriniai dervišo pasirodymai, dirbtuvės ir kita. Be to, visiems dalyviams suteikiama galimybė dalyvauti forume, kuris vyks festivalio metu, pristatyti pranešimą apie savo senovės miestų istoriją, tradicijas ir papročius.

Praejusiais metais 48 senamiesčių atstovai iš 24 šalių dalyvavo festivalyje, kurio tikslas buvo atkreipti dėmesį į gyvuosius senamiesčius. Pagal išplėstinį festivalio turinį surengtas forumas, pavadintas „Gyvieji senamiesčiai“, kuriame pateikta deklaracija, kurią pasirašė 42 miestai iš 22 šalių. Šia deklaracija norime užmegzti nuolatinius ryšius, sujungdami senamiesčius.

„Tikime, kad per ateinančius metus dar labiau sustiprinsime užmegztus ryšius ir paskleisime daugiau informacijos apie savivaldybę, kuri yra jautri gamtai ir aplinkai, kurią valdo dalyvaujamoji demokratija. Norime pasidalyti savo žiniomis ir patirtimi su Lietuvos savivaldybėmis ir vykdyti projektus kartu su jomis. Esame atviri visiems Lietuvos savivaldybių pasiūlymams ir siūlymams išsaugoti istorinį ir kultūrinį paveldą. Norėčiau pakviesti visas Lietuvos savivaldybes į Kaleiçi senamiesčio šventę, kuri vyks spalio 15–18 dienomis, ir kuri paskatins suvienyti gyvus senamiesčius visame pasaulyje“, – kviečia Muratpašos savivaldybės meras Ümit Uysal.

Kontaktai:

Užsienio reikalų
direktoratas,
Muratpaša
savivaldybė,
Antalijs, Turkija.

Adresas:

Fener Mahallesi
Tekelioğlu
Caddesi No:63 PK:
0760 Muratpaša,
Tel.: +90 506 798 39 90

El. paštas:

kaleiciodtown@
muratpaša.info

Muratpašos savivaldybės meras Ümit Uysal pasirašo „Gyvųjų senamiesčių“ deklaraciją.

IŠSKIRTINĖ BENDRUOMENĖ EUROPOS CENTRE

leva CATALDO

Kalbinau Belgijos lietuvių bendruomenės sekretorių, pasaulio lietuvių bendruomenės viešųjų ryšių komisijos vadovą Lauryną Geriką. Belgijoje Laurynas gyvena jau devynerius metus. Jį į šią šalį atvedė žmonos karjera.

Anot Lauryno Geriko, Belgija ir jos sostinė Briuselis – politinis Europos centras, NATO sostinė, todėl beveik kasdien kas nors iš Lietuvos čia vieši – ministrai, Seimo nariai, savivaldybių atstovai, eurokomisarai, verslininkai. Net ir esant įtemptai dienotvarkei politikai sugeba skirti laiko Belgijos lietuvių bendruomenei. Ir prezidentas Gitanas Nausėda per paskutinį vizitą rado laiko susitikti su čia gyvenančiais lietuviais. „Mūsų bendruomenė, palyginti su kitomis pasaulio lietuvių bendruomenėmis, išskirtinė, nes didžioji dalis čia dirbančių ir gyvenančių lietuvių tiksliai žino, kada grįš atgal į Lietuvą. Didžioji dalis jų – apie 3 tūkst. Belgijoje gyvenančių lietuvių – yra instituciniai, diplomatiniai darbuotojai, turintys laikiną darbo sutartį. Belgijos lietuvių bendruomenės aktyviųjų narių yra apie 300 žmonių, o bendruomenės branduolys – 60 aktyviausių narių. Lietuvių skaičius Belgijoje gana stabilus, Briuselyje taip pat išlieka panašūs lietuvių skaičiai. O, tarkime, Antverpene, kur arčiau uosto daugiau Lietuvos įmonių steigia savo filialus, skaičius truputį auga“, – pasakoja pašnekovas.

Belgijos lietuvių bendruomenė išskirtinė ir dėl lietuvių kalbos. Turime ne tik lietuvių kalbos ir kultūros edukacines programas, pamokas vaikams, bet ir lietuvių kalbos pamokas suaugusiems – lietuvių partneriams iš kitų šalių. Lietuvių vaikai ir partneriai turi didelę motyvaciją mokytis lietuvių kalbos, nes žino, kad grįš gyventi ir dirbti į Lietuvą. Anksčiau problema kėlė diplomų nesuderinamumai su Lietuvos mokyklų atestatais, išsilavinimo lygio pripažinimu su europine mokykla Briuselyje, tačiau visos šios problemos buvo išspręstos, o vaikai, grįžę į Lietuvą su atestatu iš Belgijos lengvai adaptuojasi ir puikiai tęsia mokslus Lietuvoje. Ši Europinė mokykla yra viena iš kelių visame pasaulyje (viena yra Maskvoje, antra – Punske, trečia – Vasario 16-oios gimnazija Vokietijoje ir kt.), kurias iš dalies finansuoja Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, o mokytojai siunčiami iš Lietuvos, todėl nėra didelio atotrūkio dėl lietuvių kalbos lygio. Dauguma žmonių Belgijoje dirba su lietuviška žiniasklaida, politika, aktualijomis, o tai neleidžia atitrūkti nuo Lietuvos kasdienybės.

SAVIVALDOS SKIRTUMAI

Anot Lauryno Geriko, Belgijos savivalda skiriasi nuo lietuviškosios savo galiomis. Jau per 100 dienų Belgijos savivalda neturi federalinės

Laurynas Gerikas: „Belgijos savivalda skiriasi nuo lietuviškosios savo galiomis“

valdžios, o savivaldybės puikiai tvarkosi ir be jos pagalbos. Savivalda Belgijoje – labai stipti, turinti daug teisių, biurokratijos lygis yra smarkiai išsivystęs, Lietuvos biurokratai turėtų ko pavydėti. Tačiau internetinės paslaugos nuo Lietuvos lygio atsilieka kokiais penkeriais metais. Vartotojų aptarnavimo lygis Lietuvoje yra žymiai aukštesnis ir operatyvesnis.

Keliautojų klubo žygiai Belgijos lietuvių bendruomenei yra tapę tradicija.

RENGINIAI

Lietuvių bendruomenės pagrindiniai renginiai yra keli: BeNeLux sporto žaidynės, skaičiuojančios jau 15-uosius metus. Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius Beneliukso (BeNeLux) sporto žaidynėms ir gyventojų įtraukimui skirdavo didelį dėmesį. 2018 metais, visoms trims Baltijos šalims švenčiant nepriklausomybės šimtmečius, į žaidynes buvo pakviestos Latvijos ir Estijos bendruomenės. Diufelyje vykusiose žaidynėse kasmet sudalyvauja apie 300 dalyvių. Žaidynes organizuoja Belgijos lietuvių bendruomenės, prisidedant Liuksemburgo ir Nyderlandų lietuvių bendruomenėmis ir jos yra atviros visiems Belgijoje, Liuksemburge ir Nyderlanduose gyvenantiems ir dirbantiems Lietuvos piliečiams arba lietuvių kilmės asmenims ir jų šeimų nariams bei svečiams.

Kitas renginys, plačiai žinomas aplinkinėse lietuvių bendruomenėse, yra Joninės, kurios kiekvienais metais rengiamos Ardėnų slėnyje Prancūzijoje. Prisijungia ne tik Belgijos, Prancūzijos lietuviai, bet ir Nyderlandų, Estijos, Latvijos lietuvių bendruomenės, taip pat kasmet sulaukiama svečių ir iš Lietuvos. „Žmonės juokiasi, kad daug lietuvių tikras Jonines, su visais papročiais ir tradicijomis atšvenčia būtent su išeivijos lietuviais Prancūzijos mažo Ardėnų miestelio upės slėnyje. Paradoksas, kad per pagonišką šventę mišių aukoti atvyksta katalikų kunigai iš Lietuvos. Prieš kelerius metus kartu su mumis Jonines šventė ir arkivyskupas Gintaras Grušas. Rudenį kasmet rengiame didesnę koncertą, pasikviečiame žinomus dainininkus ir grupes iš Lietuvos – Andrių Mamontovą, Jurgą Šeduikytę, Antikvarinius Kašpirovskio Dantis ir kitus.

Turime stiprų keliautojų klubą, todėl žygiai Belgijos lietuvių bendruomenei yra tapę tradicija. Lietuvos šimtmečio minėjimui buvome surengę 100 km dviejų parų žygį per Lietuvos ir Belgijos istorijai svarbias vietas. Renginiai vyksta bene kasdien, reikia tik turėti laiko visuose dalyvauti, – pasakoja Laurynas Gerikas. – Žinojimas, kad gyvenimo data Belgijoje yra baigtinė ir kad reikės grįžti į Lietuvą, pažadina tavyje norą pažinti, domėtis ir dalyvauti kuo daugiau renginių ir aplankyti žinomas vietas.“

POVILAS ŽAGUNIS

APIE SAVIVALDOS IR GYVENIMO POKYČIUS

Panevėžio rajono meras, „Auksinės krivulės“ riteris Povilas Žagunis tarybos nariu tapo 1990 metais – per pirmosios Nepriklausomoje Lietuvoje rajono tarybos rinkimus. Vietos politikoje dirba 25-erius metus, iš jų 15 – meru.

Gerbiamas mere, šventėme Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 30-metį. Ką ši data Jums priminė?

Viskam būna savas laikas. Ir tas savas laikas ateina kiekvienam skirtingu metu. Lietuvai jis atėjo 1990 metų kovo 11 dieną, kai mūsų žmonėms reikėjo priimti atsakingą sprendimą dėl šalies nepriklausomybės ir tas sprendimas buvo labai sėkmingas.

Todėl, manau, ta diena kiekvienam žmogui sukelia tik jam svarbius prisiminimus. Tuometinis vaikas tuos įvykius vienaip prisimena, paauglys – kitaip, vidutinio amžiaus žmonės – dar kitaip. Kiekvieno amžiaus tarpsnio žmogui ta diena buvo svarbaus posūkio taškas. Kaip teigė buvęs Lietuvos ministras pirmininkas, signataras Aleksandras Algirdas Abišala, tada nepriklausomybės ateitimi tvirtai tikėjo 30 proc., tiek pat abejojo, o likusieji žiūrėjo, kas bus.

Per pirmuosius nepriklausomos Lietuvos rinkimus, vykusius 1990 metų balandžio 4 dieną, buvau išrinktas į Panevėžio rajono tarybą. Abejonių, rūpesčių ir nežinios buvo kaip ir kiekvienam žmogui.

O kas labiausiai tada Jums kėlė nerimą?

Buvome įpratę prie vienos sistemos ir nežinojome europietiškos sistemos veikimo. Tad buvo labai daug neaiškumų. Buvo ir gąsdinimų, ir įvairiausių šnekų, kad būdami vieni mes prapulsime. Šiandien matome, kad neprapuolėme, o turime geriau negu tikėjomės.

Kaip vyko pirmosios rajono tarybos rinkimai?

Tada rinkimai vyko teritoriniu principu ir į tarybą buvau išrinktas dabartinėje Velžio seniūnijoje. Palyginti su prieš tai vykusiais rinkimais, šie buvo visiškai kitokie. Nebuvo skiriamas kandidatas-deputatas. Buvo rinkimų kampanija, per kurią vyko susitikimai su žmonėmis, prisistatymai, agitacija.

Kas labiausiai įstrigo iš susitikimų su žmonėmis?

Man nebuvo sunku susitikinėti su žmonėmis, nes Panevėžio rajone dirbau nuo 1975 metų. Tad per rinkimų renginius sutikdavau nemažai pažįstamų. Ir žmonėje, kurioje tada dirbau, buvo daugiau kaip tūkstantis darbuotojų.

Dabar sunku būtų atkurti, ką per susitikimus su žmonėmis kalbėdavome, tačiau mus visus vienijo tikėjimas, kad kuriame nepriklausomą Lietuvą. Dabar niurzgesnių kartais būna daugiau negu tada.

Tada tikėjome, kad netrukus gyvensime kaip Švedijoje.

Taip. Ir net terminai buvo numatyti, kada kas pasikeis. Tačiau ir keitėsi. Pradedant pirmosios tarybos rinkimais ir baigiant sprendimais, turėjusiais įtakos visam šalies gyvenimui.

Susirinkote į pirmąjį tarybos posėdį, koks jis buvo, juk tarybos nariai atstovavo įvairioms politinėms jėgoms?

Be abejo, atstovavimas įvairioms politinėms jėgoms kūrė tam tikro priešiško atmosferą. Ir į tarybos pirmininkus buvo keliamas ne vienas kandidatas. Vieną kandidatą į pirmininkus buvo pasiūlę Sąjūdžiui atstovaujantys tarybos nariai, kitą – Lietuvos komunistų partijai. Pirmininkas buvo renkamas slaptu balsavimu. Laimėjo Sąjūdžio atstovas ir sėkmingai tarybos darbui vadovavo per visą kadenciją, trukusią penkerius metus.

Paskui padarėte kelių kadencijų pertrauką?

Taip, padariau dvejų kadencijų pertrauką. Politikoje nedalyvavau penkerius metus, nes viena kadencija truko trejus metus, kita – dvejus. Gal buvo ūpas dalyvauti politikoje kiek nukritęs, gal ir didesnio prašymo dalyvauti nesulaukiau.

2000 metais apsisprendėte grįžti į politiką, kokie motyvai tokiam sprendimui pastūmėjo?

Tam tikras noras aktyviau dalyvauti, sprendžiant rajono problemas. Tada jau kitaip, negu per pirmąją kadenciją, buvo priiminėjami tarybos sprendimai. Klausimai, prieš priimant sprendimą, jau būdavo išsamiau išnagrinėjami ir išdiskutuojami.

Ir toje kadencijoje Jūs buvote išrinktas Panevėžio rajono meru?

Ne, tada meras buvo Alfredas Pekeliūnas. Meru buvau išrinktas 2004 metais, Alfredą Pekeliūną išrinkus į Seimą.

Ir kai pačiam buvo pasiūlyta tapti meru, nebuvo abejonių?

Žinoma, kad buvo. Tai buvo didžiulis apsisprendimo klausimas ir labai labai svarsčiau, ar verta priimti tą pasiūlymą. Būdamas tarybos nariu labai gerai mačiau, koks mero darbas ir gerai supratau, kas manęs laukia, jei būsiu išrinktas. Tačiau tada mero rinkimai buvo paprastesni ir, sakyčiau, gan neįdomūs, nes tai

buvo partijų susitarimo rezultatas. Susitaria dvi partijos, ir tu tampi meru.

Tačiau tada paprasčiau merai buvo ir nuimami. Kai kuriose savivaldybėse po tris-keturis kartus merą pakeisdavo.

Visiškai teisingai. Dvi-trys partijos sutūpė smėlio dėžėje ir nuo rytojaus jau kitas meras.

Tai kaip Panevėžio rajonas nuo tų žaidimų atsilaikė?

Vadovaujant savivaldybei labai svarbus gebėjimas pastebėti, ką reikia daryti šiandien, nes rytoj gali būti per vėlu, bendravimas su kiekvienu tarybos nariu, nepaisant, kokiai politinei jėgai jis atstovauja. Man nėra svarbu, kokiai partijai priklauso tarybos narys. Man svarbu, kaip jis žiūri į vieną ar kitą rajonui svarbią problemą, kaip jis pamato, ko labiausiai reikia rajonui tuo metu. Ir dabar nesureikšminu partinės priklausomybės. Tariamės tiek su pozicijos, tiek su opozicijos nariais. Ir rajono biudžetą priimame be didesnių ginčų ir rietenų.

O tiesioginiai mero rinkimai savivaldos istorijoje, Jūsų nuomone, svarbus politinis sprendimas?

Drąsiai cituoju savo pirmąjį sakinį, pasakytą 2004 metais, kai partijoms susitarus į mero pareigas buvo pasiūlyta mano kandidatūra. Tada pasakiau: jei būčiau išrinktas Panevėžio rajono gyventojų, visai kitaip jausčiausi. Todėl visą laiką buvau už tiesioginius mero rinkimus, svarstant įstatymo pataisą dėl tiesioginių mero rinkimų ne kartą teko dalyvauti Seimo posėdžiuose. Mano nuomonė visą laiką buvo vienareikšmiškai: turi būti tiesioginiai mero rinkimai. Visais kitais atvejais meras yra pasamdytas pagal susitarimą.

Kaip keitėsi savivalda per 15 Jūsų darbo meru metų?